

PROTOKOLL

År 2022, i perioden 12. – 13. desember, ble det gjennomført forhandlinger mellom Hovedorganisasjonen Virke og arbeidstakerorganisasjonene om Særavtale for undervisningspersonale i folkehøgskolen

Til stede:

Fra Hovedorganisasjonen Virke:

Ann Torunn Tallaksen
Jon Krøgnes
Ottar Nesje
Stine Karlsen

Fra arbeidstakerorganisasjonene:

Creo

Tore Walmsnæss
Chris Gøran Holstad (e.f.)

Fagforbundet

Karianne Hansen Heien
Chris Gøran Holstad (e.f.)

Fellesorganisasjonen (FO)

Arild Sverstad Haug
Chris Gøran Holstad (e.f.)

Norsk Sykepleierforbund
Norsk Tjenestemannslag

Bjørn Sævareid (e.f.)
Tove Helvik

Skolenes landsforbund
Utdanningsforbundet

Chris Gøran Holstad (e.f.)
Chris Gøran Holstad
Bjørn Sævareid
Andreas Melberg
Angelina Christiansen

*****

Partene ble etter forhandlinger enige om følgende:

1. Endringer i særavtalen

Det gjøres endringer i særavtalen slik det fremgår av Vedlegg 1.

Endringene gjøres i praksis gjeldende fra 1. august 2023, dvs. fra neste skoleår (2023/2024), med mindre annet er spesifikt avtalt.

2. Fellesopplæring

De sentrale parter gjennomfører fellesopplæring i særavtalens bestemmelser for de lokale parter i løpet av våren 2023.

3. Vedtakelse

Virke og arbeidstakerorganisasjonene har godkjent resultatet ved signering.

Oslo, 13. desember 2022

Hovedorganisasjonen Virke

Creo

Fagforbundet

Fellesorganisasjonen FO

Norsk Sykepleierforbund

Norsk Tjenestemannslag

Skolenes landsforbund

Utdanningsforbundet

VEDLEGG 1:

Særavtale for undervisningspersonale i folkehøgskolen 1.1.2023 – 31.12.2024

---

1 PARTER

~~1.1~~ Parter

VIRKE

og

Creo
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen FO
Norsk Sykepleierforbund
Norsk Tjenestemannslag
Skolenes landsforbund
Utdanningsforbundet

2 OMFANG OG VARIGHET

~~1.2~~ 2.1 Omfang mv.

Særavtalen omfatter undervisningsstillingene i folkehøgskolen. ~~Skolene er i utgangspunktet omfattet av Landsoverenskomst for utdanning.~~

Skolene er omfattet av Landsoverenskomst for utdanning, med de unntak og tillegg som fremgår av denne avtalen.

I tillegg gjelder lov om folkehøgskoler med tilhørende forskrifter.

~~1.3~~ 2.2 Varighet

Avtalen gjelder fra 1. januar ~~2022~~ 2023 til 31. desember ~~2022~~ 2024 og videre for 1 – ett – år av gangen hvis den ikke av en av partene blir sagt opp skriftlig med ~~1 – en – måneds~~ 3 – tre – måneders varsel.

2 ARBEIDSTID

3 AVTALENS MÅL OG INTENSJONER

~~2.1~~ Avtalens mål

Folkehøgskolen legger avgjørende vekt på ~~det~~ hele mennesket. Dialog mellom lærer og elev er sentralt, og det er ~~derfor~~ viktig at mest mulig av lærernes arbeidstid brukes sammen med elevene.

Innenfor denne ramme skal avtalen bidra til profesjonalitet i lærernes yrkesutøvelse – og legge til rette for varierte arbeidsformer som gir folkehøgskolens elever størst mulig nytte av arbeidstiden.

Lærernes arbeid består i hovedsak av undervisning, sosialpedagogiske oppgaver, andre oppgaver sammen med elevene, kollegialt samarbeid, individuelt arbeid og kompetanseutvikling ~~og samarbeid med foresatte og instanser utenfor skolen.~~
(linjeskift)

Avtalen skal sikre den enkelte lærer tilstrekkelig og rimelig tid til de oppgaver som følger direkte eller indirekte av undervisningsoppgavene.

Avtalen skal gjøre det mulig å vurdere forholdet mellom tid til undervisning og tid til andre oppgaver.

Avtalen skal i seg selv ikke medføre redusert ressursbruk i skolen.

~~Til grunn for denne avtalens oppbygning og bestemmelser ligger blant annet dagens lov om folkehøgskoler med tilhørende forskrifter.~~

4 LOKAL ARBEIDSTIDSAVTALE

2.2 Lokal prosess

4.1 Prosess

Det skal inngås en lokal avtale om ~~bruken inndeling og organisering~~ av lærernes arbeidstid. Avtalen skal inngås mellom skolen og ~~de lokale tillitsvalgte på skolen fra de arbeidstakerorganisasjoner som er part i særavtalen og som har medlemmer på skolen. (For det følgende referert til som «arbeidstakerorganisasjoner»)-de berørte arbeidstakerorganisasjonene (i det følgende omtalt som lokale parter).~~

Før forhandlingene om ~~ny~~ lokal avtale gjennomføres ~~bør skolen og arbeidstakerorganisasjonene bli enige om~~ skal de lokale parter drøfte og søke å komme fram til omforente utviklingsmål, prosesser og tiltak som kan sikre at skolen når de mål som er fastsatt for den enkelte skole og de mål avtalepartene er enige om – se ~~kapittel 2.1 særavtalen~~ kapittel 3 Avtalens mål og intensjoner. Hele undervisningspersonalet bør engasjeres i prosessen.

Den lokale avtalen skal inngås skriftlig og gjelder for skoleåret.

De lokale parter skal evaluere avtalen årlig, og senest innen 1. mars.

~~Den lokale avtalen kan~~ Avtalen kan deretter sies opp til reforhandling med en – 1 – måneds varsel med mindre ~~partene~~ de lokale parter har avtalt noe annet. Oppsagt avtale løper videre ut skoleåret og til det er inngått ny avtale. ~~Lokale avtaler for skoleåret 20XX/20XX et skoleår gjelder ut dette skoleåret.~~

~~På dette grunnlag skal de lokale parter utarbeide en lokal arbeidstidsavtale.~~

~~Dersom partene ikke blir enige, må de hver for seg utarbeide utviklingsmål, prosesser og tiltak som de vil legge til grunn i sitt videre arbeid med en lokal arbeidstidsavtale.~~

~~2.3 Den lokale avtale~~

4.2 Innhold

~~De lokale parter avgjør selv hvilke bestemmelser de vil ta inn i en lokal avtale. Dette kan blant annet være bestemmelser om:~~

~~De lokale parter kan i den lokale arbeidstidsavtalen blant annet ta inn bestemmelser om:~~

- ~~a) Inndelingen av årsverket (avsatt tid til undervisning, annen planfestet arbeidstid og resterende arbeidstid).~~
- ~~b) Antall uker arbeidstiden skal fordeles på (ut over 33 uker innenfor årsverket på 1687,5 timer) og hvordan arbeidstiden skal plasseres innenfor denne tiden.~~
- ~~c) Fordeling av tid til undervisning, sosialpedagogiske oppgaver, annet arbeid med elever, kollegialt samarbeid, for- og etterarbeid, individuelt arbeid, kompetanseutvikling, mv. og samarbeid med foresatte og andre instanser utenfor skolen.~~
- ~~d) Hvilke prinsipper som skal legges til grunn for fordeling av arbeidsoppgaver/ansvar til den enkelte lærer.
—— Tid til utførelse av funksjoner.
—— Seniorpolitiske tiltak og hvordan de skal praktiseres.~~
- ~~e) Hvilke prinsipper som skal legges til grunn for bruk av tid til for- og etterarbeid og kollegialt samarbeid.~~
- ~~f) Eventuelle avvik fra sentralt fastsatte regler som utløser overtid.~~
- ~~g) Arbeidstid på reiser/turer.~~

~~De lokale arbeidstidsavtalerne kan ha ulike løsninger tilpasset behovene på den enkelte skole.~~

~~Avtalene kan helt eller delvis være sammenfallende med den sentrale avtalen, — eller de kan være bygget opp på helt selvstendig grunnlag og med andre løsninger enn den sentrale avtale.~~

~~Der hvor lokale bestemmelser er sammenfallende med sentrale bestemmelser, skal også disse tas inn i den lokale avtalen.~~

~~De avtalte løsningerne skal uansett være innenfor den sentrale avtales særavtalens mål og intensjoner, jf. pkt. 2 kapittel 3 Avtalens mål og intensjoner, og de fastsatte utviklingsmål for skolen.~~

Merknad:

~~Følgende bestemmelser i særavtalen kan ikke fravikes i den lokale arbeidstidsavtalen:~~

- ~~• Pkt. 5.1 Årsverket~~
- ~~• Pkt. 5.3 Arbeidsplaner~~
- ~~• Kap. 6 Livsfasetiltak~~
- ~~• Kap. 7 Andre oppgaver~~
- ~~• Pkt. 8.1 Linjelærer/Hovedlærer/Kontaktlærer~~
- ~~• Kap. 9 Lønnsbestemmelser~~
- ~~• Kap. 10 Skoleledelse~~

~~2.4 Lokal uenighet~~

4.3 Uenighet

~~Dersom partene på skolen de lokale parter ikke blir enige, skal uenigheten nedfelles i en protokoll.~~

~~Partene må i protokollen~~

- Beskrive hva de er enige og hva de er uenige om
- Begrunne sine standpunkter der de er uenige

Uenigheten behandles slik:

1. Det gjennomføres ~~bistands~~forhandlinger med bistand av de sentrale parter
2. Ved fortsatt uenighet fastsetter de sentrale parter løsningen.

3-SENTRAL AVTALE

5 SENTRALE ARBEIDSTIDSBESTEMMELSER

3.1 5.1 Årsverket

Lærernes samlede arbeidsoppgaver skal utføres innenfor et årsverk på 1687,5 timer (~~1650 timer for lærere som er 60 år og over~~).

For lærere over 60 år skal de samlede arbeidsoppgaver utføres innenfor et årsverk på 1650 timer, jf. ferieloven § 5 (2).

~~Av årsverket er 33 uker sammenfallende med elevenes skoleår. Innenfor denne rammen kan inntil 5 dager per skoleår disponeres til planlegging og kompetanseutvikling, på skolen eller distriktsvis. I tillegg avsettes 8 dager til evaluering, planlegging, kompetanseutvikling.~~

3.2 5.2 Inndeling og organisering av årsverket

Der ikke annet er avtalt i lokal arbeidstidsavtale, gjelder følgende:

~~1280 timer er planfestet arbeidstid. Av dette er 478/637 timer undervisning. Årlig undervisningstid angitt i 60/45 minutters enheter.~~

Årsverket på 1687,5 (1650) timer inndeles med 1280 timer planfestet arbeidstid. Av dette avsettes 478 timer til undervisning og 802 timer til andre oppgaver. Resten av årsverket (407,5 timer) disponeres av den enkelte lærer til for- og etterarbeid og faglig ajourføring.

Lærerne får under planfestet arbeidstid avsatt tid til undervisning, sosialpedagogiske oppgaver, annet arbeid med elevene, kollegialt samarbeid, for- og etterarbeid, faglig-administrative oppgaver, kompetanseutvikling og andre planlagte aktiviteter. ~~med:~~

Undervisningen kan organiseres i bolker av ulik lengde.

~~Av årsverket er 33 uker sammenfallende med elevenes skoleår. Innenfor denne rammen kan inntil 5 dager per skoleår disponeres til planlegging og kompetanseutvikling, på skolen eller distriktsvis. I tillegg avsettes 8 dager til evaluering, planlegging, kompetanseutvikling, mv.~~

For arbeidsdager ut over elevenes skoleår legges en arbeidstid på 7,5 timer pr dag til grunn, ~~dersom man ikke blir enige om noe annet.~~

Merknad:

Alle timetall er oppgitt i klokketimer på 60 minutter.

3.3 5.3 Arbeidsplaner

Prinsipper vedrørende innhold, utarbeiding og endring av arbeidsplaner drøftes på den enkelte skole.

~~Den enkeltes arbeidsplan skal som et minimum angi planfestet arbeidstid inkludert undervisningstid.~~

Arbeidsgiver utarbeider arbeidsplan for den enkelte med grunnlag i tildelte arbeidsoppgaver. Dette gjøres etter samtale med arbeidstaker som kan la seg bistå av sin tillitsvalgte.

~~Den enkeltes arbeidsplan skal som et minimum angi planfestet arbeidstid inkludert undervisningstid.~~

Årsrammen for undervisning kan etter avtale mellom den enkelte lærer og rektor reduseres for at læreren skal kunne utføre andre arbeidsoppgaver i tilknytning til undervisningen.

(linjeskift)

Gis læreren arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i årsrammen for undervisning, behandles dette i samsvar med bestemmelsene i ~~kapittel 5~~ **kapittel 7 Andre arbeidsoppgaver**.

Overtid kan pålegges for **en** kortere eller lengre periode ved at årsrammen for undervisningstid økes. Overtidsbetaling gis for det antall timer årsrammen for undervisning er økt med (utover 100 %).

Pålagt arbeid utover oppsatt arbeidsplan utløser kompensasjon. Merarbeid godtgjøres med ordinær lønn. ~~—o Overtid godtgjøres med overtidsbetaling.~~

4. 6 LIVSFASETILTAK

4.1 6.1 Det første yrkesåret i folkehøgskole

Lærere har rett til å få redusert undervisningen med inntil 6 % fra skoleårets begynnelse det første yrkesåret i folkehøgskole.

Den omfordelte tiden disponeres til for- og etterarbeid og faglig ajourføring på skolen, dersom man ikke blir enige om noe annet.

4.2 6.2 Seniortiltak 57 år og 60 år

Lærere har rett til å få redusert undervisningen og/eller andre arbeidsoppgaver med elevene, med til sammen inntil 6 % av årsrammen for undervisning fra skoleårets begynnelse det kalenderåret de fyller 57 år. ~~Hele eller deler av seniortiltaket kan ikke tas som reduksjon fra andre oppgaver med elevene dersom det fører til urimelig belastning for andre arbeidstakere.~~

~~Seniortiltaket innebærer en omfordeling av arbeidsoppgaver innenfor det ordinære årsverket og forutsettes å lette den enkelte lærers arbeidssituasjon.~~

~~Den omfordelte tiden disponeres på skolen og læreren skal være tilgjengelig for kolleger og elever som i annen planfestet arbeidstid, dersom man ikke blir enige om noe annet.~~

~~Disponeringen av den omfordelte tiden drøftes med den enkelte lærer og læreren kan la seg bistå av tillitsvalgt.~~

4.3 Seniortiltak 60 år

Lærere har rett til å få redusert undervisningen og/eller andre arbeidsoppgaver med elevene, med inntil 12,5 % av årsrammen for undervisning **til sammen** fra skoleårets begynnelse det kalenderåret de fyller 60 år.

(linjeskift)

Hele eller deler av seniortiltaket kan ikke tas som reduksjon fra andre oppgaver med elevene dersom det fører til urimelig belastning for andre arbeidstakere.

Seniortiltaket innebærer en omfordeling av arbeidsoppgaver innenfor det ordinære årsverket og forutsettes å lette den enkelte lærers arbeidssituasjon.

Den omfordelte tiden disponeres på skolen og læreren skal være tilgjengelig for kolleger og elever som i annen planfestet arbeidstid, dersom man ikke blir enige om noe annet.

Disponeringen av den omfordelte tiden drøftes med den enkelte lærer og læreren kan la seg bistå av tillitsvalgt.

5.7 ANDRE ARBEIDSOPPGAVER

Årsrammen for undervisning kan etter avtale mellom den enkelte lærer og rektor reduseres for at læreren skal kunne utføre andre arbeidsoppgaver, jf. pkt. 5.3 Arbeidsplaner.

Gis læreren andre arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i undervisningstiden, reduseres den delen av årsverket som læreren disponerer selv med den samme prosentandel som undervisningen er redusert med. Planfestet arbeidstid utvides tilsvarende.

Arbeidet utføres i arbeidsplanfestet tid om ikke annet avtales.

~~Har lærere arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i årsrammen for undervisning, behandles dette på følgende måte:~~

- ~~1.—Arbeidet utføres i arbeidsplanfestet tid om ikke annet avtales.~~
- ~~2.—Reduksjon i undervisningstiden for å utføre andre oppgaver medfører en økning av arbeidsplanfestet tid med en faktor på 0,6 per nedsatt undervisningstime.~~
- ~~3.—Der reduksjonen utgjør undervisning tilsvarende 40 % av årsrammen for undervisning eller mer, kan arbeidsplanfestet tid økes inntil 1462,5 timer.~~
- ~~4.—Tildeling av andre oppgaver i henhold til seniortiltakene, jf. punkt 4, medfører ikke økning i arbeidsplanfestet tid.~~
- ~~5.—Der reduksjonen utgjør undervisning tilsvarende 70 % av årsrammen for undervisning eller mer, kan arbeidsåret økes inntil 36 uker.~~

6-8 TIDSRESSURSER

6.1 Kontaktlærer og hovedlærerfunksjoner

8.1 Linjelærer/Hovedlærer/Kontaktlærer

Det gis en ressurs på minimum 0,15 % av en stilling per godkjent tilskuddselev til kontaktlærerfunksjon og en ressurs på minimum 0,15 % per godkjent tilskuddselev til hovedlærerfunksjon

Lærere som utfører linjelærer-/hovedlærer-/kontaktlærerfunksjon får redusert årsrammen for undervisning med 0,3 % per godkjent tilskuddselev.

6.2 8.2 Foredrag

Inntil 4-3 foredragstimer á 60 minutter pr. lærer pr. uke kan regnes som 2 ½ undervisningstime pr. foredragstime.

7. 9 LØNNBESTEMMELSER

7.1 9.1 Godtgjøring for særlige oppgaver

Undervisningspersonale som tillegges midlertidige arbeidsoppgaver utover sin arbeidsavtale, kan gis et lønnstillegg så lenge de har slike oppgaver. Slik godtgjøring kommer i tillegg til den enkeltes personlige lønn.

Skolen avgjør hvilke oppgaver som skal utføres ved skolen og hvem som skal pålegges oppgavene. Godtgjøring for arbeidet skal tilpasses omfanget av arbeidet og om det settes av tid til å utføre oppgaven.

Godtgjøringene fastsettes etter lokale forhandlinger og følger den enkelte arbeidstaker så lenge vedkommende har oppgavene. Ved endring i oppgaver eller skifte av innehaver, forhandles det om eventuelle endringer i godtgjøringen.

Ved uenighet om fastsetting/endring av godtgjøring gjelder:

- ved endring eller oppretting av nye oppgaver vedtas arbeidsgivers siste tilbud
- ved skifte av innehaver (uten endringer) videreføres tidligere godtgjøring

Tilleggene er pensjonsgivende.

7.2 9.2 Godtgjøring for særskilt arbeidstid mm.

Undervisningspersonale i hel stilling gis en godtgjøring på minst kr 27 900,- 29 500,- per år for særskilt arbeidstid. Tillegget gis med virkning fra ~~1. august 2021~~ 1. januar 2023.

Undervisningspersonale som ikke er i hel stilling gis forholdsmessig godtgjøring. Godtgjøringen kommer i tillegg til vedkommendes personlige lønnsfastsetting. Denne godtgjøringen erstatter utbetalinger etter overenskomstens kap. 1 §§ 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 og § 4.3.6.

Tillegget er pensjonsgivende.

Merknad:

Den særskilte arbeidstiden følger av oppgaver som pålegges undervisningspersonalet ut fra folkehøgskoleloven med forskrifter. Skolene organiserer arbeidet etter turnus- og vaktordninger.

7.3 9.3 Lønn for delt årsverk

~~For lærere i folkehøgskolen som underviser for et kortere tidsrom enn ett år, utbetales så stor del av årslønnen som vedkommende har gjort av sitt årsverk.~~

For lærere i folkehøgskolen som er tilsatt for et kortere tidsrom enn ett år, utbetales andel av årslønnen tilsvarende utført andel av årsverket.

7.4 9.4 Utbetaling av lønn

Lønn utbetales en fast dag i måneden. Det gjelder også faste lønnstillegg og variable lønnstillegg for foregående måned hvis det er praktisk mulig.

I særskilte tilfeller kan arbeidstakeren få inntil 2 måneders lønn utbetalt på forskudd. Det skal inngås skriftlig avtale med arbeidstakeren om tilbakebetalingen.

Arbeidstakere tilsatt for 1 måned eller mindre godtgjøres med timelønn. Arbeidstakere tilsatt for mer enn 1 måned, godtgjøres med månedslønn. Arbeidstakere i timelønnet stilling går over til månedslønn etter mer enn 1 måned sammenhengende tjeneste. Spredte timer, i tillegg til delstilling, godtgjøres med ordinær timelønn.

7.5 9.5 Lønnstrekk

Lønnstrekk for fravær foretas etter vanlige regler ut fra stillingsstørrelse og det antall dager fraværet gjelder.

(linjeskift)

For kortere fravær trekkes ordinær timelønn innenfor den tid som ligger i arbeidsplanen til den enkelte.

8. 10 SKOLELEDELSE

8.1 10.1 Årsverk

Rektor, assisterende rektor og inspektør har et netto årsverk på 1687,5 timer.

Arbeidsåret forlenges ut over 35 uker i forhold til administrasjonsdelen av årsverket. (30 % administrasjon gir 3 uker forlengelse, 50 % administrasjon gir 5 uker osv.)

Ledere som har undervisningsplikt som del av stillingen sin, legger denne undervisningen inn i ordinær arbeidstid. Fordeling av ledelsesoppgaver og eventuelle undervisningsoppgaver drøftes på den enkelte skole.

8.2 10.2 Ledelsesressurs

Ledelsesressurs fastsettes av skolens styre.

Ved fastsetting av ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, behovet for pedagogisk og administrativ ledelse, samt lov og forskrifter for folkehøgskolen.

I utgangspunktet videreføres ledelsesressursen ~~skoleåret 2014/2015 som et minimum fra foregående skoleår~~. Ved nye skoler eller ved større endringer i elevtall/undervisningsomfang eller andre vesentlige driftsmessige forhold, fastsettes ledelsesressursen med utgangspunkt i sammenliknbare skoler.

~~Ved fastsetting av ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, og videre det behovet for styrking av pedagogisk og administrativ ledelse som følger av et mer rammepreget avtaleverk samt lov og forskrifter for folkehøgskolen.~~

~~9. GJENNOMFØRING~~

~~9.1 Lokale avtaler~~

~~Lokale avtaler for skoleåret 2021/2022 gjelder ut dette skoleåret. Lokale avtaler kan sies opp med 1 – en – måneds frist, men løper videre til det foreligger en ny.~~